

SALPPURIN MALLI

Koulunuorisotyö edistää oppilaiden osallisuutta

omaoppilaskunta.fi

OPINKIRJO

OPPILASKUNTATOIMINTA ON LAKISÄÄTEISTÄ

Oppilaskuntatoiminta on osa opetussuunnitelmaa ja toteuttaa opetussuunnitelmassa mm. laaja-alaista osaamista.

Oppilaskuntatyössä toteutetaan erityisesti seuraavia osa-alueita:

- L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen
- L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu
- L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot
- L6 Työelämätaidot ja yrittäjäyys
- L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen

Lahtelaisen Salpausselän koulun oppilaskuntatoiminnan mallia on kehitetty tavoitteena saada koko koulun oppilaiden ääni esille. Mallissa yhdistyvät lain asettamat tavoitteet oppilaskuntatoiminnalle, opetussuunnitelman laaja-alaisten osaamistavoitteet ja kahden ammattilaisen erityisosaaminen.

Työparina toimivat oppilaskuntatoiminnan ohjaavana opettaja ja koulunuorisotyöntekijä. Koulunuorisotyöntekijän työaika kohdistuu kokonaisuudessaan koulussa tehtävään työhön.

Salppurin mallin kehittyminen

Erja Sulonen ja Jane Uusikylä:

"Aiemmin oppilaskunnan hallitus koostui kahdesta jokaisen luokan edustajasta. Koska koulumme on suuri, niin hallituksen koko kasvoi noin 50 oppilaaseen. Kokemus oli, että kaikkien nuorten ääni ei tullut kuuluksi.

Päätimme kokeilla kotiryhmämallia. Tässä mallissa jokaisella luokka-asteella on oma kotiryhmä. Kotiryhmistä kaksi nuorta kuuluvat ydinhallitukseen, joka toimii linkkinä opettajille, johtiryhmälle, OHR:lle jne. Kotiryhmien erillisuus ja irrallisuus etäännytti oppilaat toisistaan. Mukaan tuli myös "vapaamatkustajia" tai nuoria, joita toiminta ei kiinnostanut lopulta.

Sinnikkäiden kehittämisvuosien jälkeen olemme päätyneet pieneen motivoituneeseen hallitukseen, joka koostuu noin 15 oppilaasta. Ryhmän vahvuus on se, että se ryhmäytyy hyvin ja on motivoitunut toimimaan.

Toimintaa tarkastellaan ja arvioidaan vuosittain osallisuusaikuisien kesken. Kehittämistyöhön olemme ottaneet nuoret mukaan. Olemme päätyneet ratkaisuun, jossa oppilaskunnan hallitukseen haetaan oman innostuksen ja kiinnostuksen mukaan.

Kokeilemalla rohkeasti ja sinnikkäästi olemme savuttaneet hyvän mallin joka palvelee kouluamme.

Suunnitelmissa on vahvistaa osallisuustiimiä yhteiskuntaopin opettajalla ja kehittää osallisuusaikuisten yhteistyötä tiiviimpää. "

Vastuut opettaja ja koulunuorisotyöntekijän kanssa on jaettu selkeästi

Opettajan työkuvaan kuuluvat

- käytännön tiedotus ja merkinnät
- yhteydenpito alueella ja kaupungissa
- tiedottaminen koulun sisäisesti ja nuorille
- työn suunnittelu yhdessä koulunuorisotyöntekijän kanssa
- kokoukset
- Toiminnasta todistukset nuorille

Koulunuorisotyöntekijä tukee ja mahdollistaa toiminnan

- osallistumalla kokouksiin
- suunnittelemalla toimintaa vastaavan opettajan kanssa
- suunnittelemalla toimintaa nuorten kanssa
- mahdollistaa välitunneilla tehtävän työn ja käytännön hommat tukemalla nuorten toimintaa
- tiedottaminen tarvittaessa
- linkki tukioppilastoimintaan

Rehtori tukee oppilaskuntatyötä saumattomasti ja mahdollistaa siten työn sujumisen.

Osallisuusaikeisten yhteistyö estää päällekkäisyyksiä.

Oppilaskunnan hallitus

Joka luokka-asteelta kiinnostuneet ja motivoituneet edustajat hallituksessa n. 14 oppilasta. Oppilaskuntatyö esitellään elokuussa kaikille. Hallitukseen haetaan ja hakijat haastatellaan.

Hallitus kokoontuu kerran viikossa pitkällä välitunnilla ja kerran kuussa tunnin kokouksessa. Viikon väkkäkokoukset ovat oppilailla heidän lukujärjestyksissä.

Hallituksessa jokaisella on omat roolit. Hallituksella on ryhmäytymis- ja suunnittelu -leirikoulu, joka on kahden päivän mittainen.

Hallituksen jäsenillä on vastuu ja velvollisuus kysyä pääsy tunnin kokouksiin ja ottaa selvää tunnin tehtävistä itsenäisesti. Kokeet tehdään sovittuun aikaan, vaikka olisi hallituksen kokous.

Hallitustyö joustaa, koulunuorisotyöntekijä tai joku nuorista nuori voi jakaa kokouksen teemat poissaolijoille.

Oppilaskuntatyön ja tukioppilastoiminnan vastaavilla opettajilla on merkitty osallisuustyöhön menevä aika lukujärjestyksiin. Aika sisältää suunnitteluajan sekä ”väkkäkokoukset”. Välituntisin toteutettavat kokoukset on huomioitu valvonnoissa.

Erja Sulonen ja Jane Uusikylä:

”Olemme päätyneet siihen, että pyrimme muodostamaan hallituksen siten, että ryhmä täydentäisi toisiaan. Sen vuoksi kuulemme luokanvalvojen ajatuksia sekä nuorilta näkemyksiä toimivasta ryhmästä.”

Oppilaskunnan hallitus

Oppilaskunta järjestää tunnin mittaisen osallisuuskokouksen kerran kuussa. Salppurin osallisuuskokouksessa luokkien edustajat käsittelevät

- yleisesti kouluviihtyvyyteen ja turvallisuuteen liittyviä asioita kuten välkkävälineet, välituntien määrä, aulatilat, nuorille suunnatut toiminnot koulussa ja koulun vapaa-ajalla
- infottavia asioita esim. koulun johtoryhmältä teemoja tai Lahden nuorisovaltuustolta
- koulun siisteyteen liittyviä asioita ja muita käytänteitä

Oppilaskunta järjestää erilaista toimintaa, jotka voivat liittyä kouluviihtyvyyteen ja -hyvinvointiin eli erilaiset tapahtumat, opiskeluun liittyvät kyselyt ja toimenpiteet, tempaukset ja haasteet. Oppilaskunnanhallitus on hoitanut kuulutuksia liittyen kouluympäristön viihtyisyyteen esimerkiksi roskaaminen koulussa. Oppilaskunnan hallituksen edustajia on ollut esittelemässä oppilaskuntatyötä JORYssä, henkilöstökokouksissa ja vanhempainyhdistyksessä.

Nuorten tekemä työ tehdään näkyväksi. Tärkeitä ovat kiitos- ja palkintotilaisuudet, joissa rennon vapaamuotoisesti syödään jotain pientä ja muistellaan tehtyä työtä sekä arvioidaan toimintaa.

Vuorovaikutteinen viestintä

Kysytään kaikilta

Koko koulu saadaan mukaan kertomaan mielipiteitä ja näkemyksiä toteuttamalla kyselyitä. Salppurilla on käytössään Office365-Forms -toiminto. Kyselyillä saadaan kaikkien oppilaiden ääni kuuluviin isossakin koulussa.

Kyselyn linkki lähetetään Wilmassa oppilaille ja vastaavat tietyllä tunnilla opettajan ohjeistuksella. Kyselyihin vastaamisesta muistutetaan kuulutuksin.

Hallituksen nuorilla on myös mahdollisuus tehdä kyselyitä tärkeiksi kokemistaan asioista.

Tiedottaminen

Tiedotus on selkeää ja se toteutetaan useassa eri tiedotuskanavassa.

Opettajakunnalle viestitään viikkotiedotteissa ja koko koululle tiedotetaan infotv:n välityksellä. Kuuluttaminen on aktiivista ja muistuttelevaa.

Hallituksen säännölliset kokoukset sekä koulun osallisuuskokoukset merkitään hyvissä ajoin koulun Officen kalenteriin. Välituntikokoukset on merkitty lukujärjestyksiin.

Osallisuuskokouksista osallistujille muistilista/infolappu mukaan, kun esittelevät asiat omalle luokalleen oppilaskuntahetkessä. Oppilaskunnan asioita käydään luokanvalvoja tunneilla tai pienenä hetkenä tietyllä tunnilla.

Oppilaskuntatyötä on esitelty elokuun VESO:ssa henkilöstölle.

Alueen oppilaskuntien välinen yhteistyö

Alueen koulujen osallisuusaikeiset ovat kokoontuneet. Kokoontumisia on järjestetty myös siten, että mukana ovat olleet koulujen osallisuustyötä tekevät aikuiset ja nuoret.

Tapaamisissa on

- pohdittu toiminnan yhtäläisyyksiä ja eroja
- jaettu hyviä ideoita, malleja ja tapoja
- pohdittu mitä yhteistä voidaan tehdä alueella (mm. tapahtumia ja kisailuja)

Alueen nuorisotyöntekijät mukana mahdollistamassa tapahtumia koululla tai tilana ollut nuorisotila.

Yhteinen Teams alueen koulujen vastaavilla opettajilla jossa mukana koulunuorisotyöntekijät ja tarvittaessa alueen nuorisonohjaajat. Verkkotapaaminen on toteutunut jonkun opettajan toimesta.

Alueiden kouluille on toteutettu omia seminaari- tai koulutuspäiviä, jotka on suunniteltu yhteistyössä nuorten toiveita kysyen.

Miten hyödyntää nuorisotyöntekijää alueellista tai koulunuorisotyöntekijää ja miten tehdä yhteistyötä heidän kanssaan?

- yhteinen tapaaminen
- rohkea kokeilu
- yhdessä tekeminen
- molemmin puoleinen arvostus

Nuorisotyöntekijöillä on paljon ammattitaitoa osallisuuden vahvistamiseen.

Teksti:

Erja Sulonen

Jane Uusikylä

Tiina Karhuvirta

Kuvat: Esa Vehmassalo

2021

ISBN 978-952-5853-79-7 (PDF)

Teos on lisensoitu CC BY-NC-ND 4.0